

מתן הטבות למפעלים שפוננו מחבל עזה וצפון השומרון המעתיקים פעילותם

לאזור תעשייה נ.ע.מ

הצעה להחלטה

מחליטים :

1. להנחות את שר התעשייה, המסחר והתעסוקה כי סיוע במסגרת הוראת מנכ"ל מס' 4.1: תכנית להגדלת תעסוקה - אזור תעשייה נ.ע.מ (להלן - הוראת המנכ"ל) יתאפשר על ידי משרדו למפעל שהוא עסק המבקש להעתיק את פעילותו, כמשמעותם של מונחים אלה לפי חוק יישום תוכנית ההינתקות, תשס"ה- 2005 (להלן - חוק יישום תוכנית ההינתקות), ובלבד שמפעל כאמור טרם הועתק למקום של קבע, והוא מבקש להעתיק את מלוא פעילותו לאתר קבוע באזור התעשייה נ.ע.מ., והכל - בתנאים האמורים בהחלטת ממשלה זו.

2. לא תנתן הטבה לפי הוראת המנכ"ל בגין פעילות אשר ניתנה או תנתן עברה הטבה אחרת על ידי המדינה או מי מטעמה. למען הסר ספק יקוּוּזו גם כל אלה מן הרכיבים והסכומים המוענקים לפי הוראת המנכ"ל:

(א) הרכיבים וסכומי רכיבים רלוונטיים הכלולים בסכומי הסיוע והמענקים, אשר הוענקו או שהוחלט על הענקתם, לפי חוק יישום תוכנית ההתנתקות, לרבות תשלום שנקבע בועדה המיוחדת חלף רכיבים כאמור;

(ב) הרכיבים וסכומי רכיבים אשר ניתנו, או הוחלט על הענקתם לפי תקנות יישום תוכנית ההתנתקות (כללים למתן השקעה לעסק ממשיך שהוא מפעל תעשייתי), תשס"ו-2006;

(ג) הרכיבים וסכומי הרכיבים הכלולים במענקים שהוענקו או שהוחלט על הענקתם, ממרכז ההשקעות במשרד התעשייה, המסחר ותעסוקה בהתאם להחלטת ממשלה 604 מיום 19.07.2009 (מענק מינהלי לעסק ממשיך שפונה מאזור חבל עזה וצפון השומרון במסגרת תוכנית ההתנתקות).

3. הטבה לפי הוראת המנכ"ל לא תנתן אלא:

(א) למי שקיבל אישור בכתב מאת מנהל מנהלת תנופה המעיד כי המפעל טרם הוקם באתר קבוע;

(ב) למי שקיבל פירוט בכתב מאת מנהל מנהלת תנופה הכולל את הרכיבים והסכומים הנדרשים לקיזוז לפי סעיף 2 להחלטה זו, אם וככל שניתנו, או שנתקבלו לגביהם החלטות גם אם טרם הוענקו בפועל.

(ג) למי שיתן התחייבות, בנוסח המוסכם על מנכ"ל משרד התמ"ת ומנהל מנהלת תנופה, לפיו ככל שטרם מיצה את זכויותיו לפי חוק יישום תכנית ההתנתקות, הרי שמוסכם עליו כי רכיבים שיקבע כי הוא זכאי להם לפי חוק יישום תכנית ההתנתקות (להלן: "זכאות עתידית") ואשר יקבל בגינם הטבות גם לפי הוראת המנכ"ל, יראו אותם כרכיבים שהתקבלו לגביהם תשלומים מוקדמים ויקוזזו רכיבים והטבות שקיבל לפי הוראת המנכ"ל מכל זכאות עתידית שתקבע לו בגין אותם רכיבים.

4. אין בהחלטה זו כדי לגרוע מחובת המפעלים המבקשים להעתיק פעילותם לאזור התעשייה נ.ע.מ לעמוד ביתר דרישות הוראת המנכ"ל.

5. להקצות, לצורך יישום החלטה זו, סך של 8 מלש"ח בשנת 2012, מהמקורות הבאים:

(א) משרד התמ"ת יקצה סך של 2.7 מלש"ח ממקורותיו.

(ב) משרד ראש הממשלה יעביר, בתוך 60 יום, סך של 5.3 מלש"ח ממקורותיו, למשרד התעשייה המסחר והתעסוקה.

דברי הסבר

רקע כללי

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה (להלן – משרד התמ"ת) מפעיל את תוכנית "אזור תעשייה נ.ע.מ – תוכנית להגדלת תעסוקה" במסגרתה ניתנים תמריצים להעתקת מפעלים הפועלים כיום במרכז הארץ ולהקמתם של מפעלים חדשים באזור התעשייה נ.ע.מ (להלן – א.ת. נ.ע.מ) הממוקם בין נתיבות שדרות רהט ואופקים, באזור עדיפות לאומית א' בנגב. מטרת התוכנית ליצור 4,000 מקומות עבודה חדשים ולהגדיל את היצע מקומות העבודה באזור הנגב המערבי המאופיין באחוזי אבטלה גבוהים ובעל קשיים ייחודיים.

התמריצים הניתנים למפעלים המעבירים את פעילותם לא.ת. נ.ע.מ מפורטים בהוראת מנכ"ל משרד התמ"ת 4.1 - תוכנית להגדלת תעסוקה - אזור תעשייה נ.ע.מ (להלן - הוראת המנכ"ל) וכוללים, בין היתר, סיוע בהעברת המפעל לא.ת. נ.ע.מ, סיוע בהסעת עובדים, סיוע בהכשרת עובדים, השתתפות בעלויות תכנון והקמה, הנחה בעלויות פיתוח הקרקע, השתתפות בעלויות שירותי יעוץ ותכנון והשתתפות בתשלומי ארנונה.

כמו כן, ביום 15 ביוני 2010 פרסמה ועדת החקירה הממלכתית בנושא טיפולן של הרשויות המוסמכות במפוני חבל עזה וצפון השומרון, דין וחשבון הכולל בין היתר המלצות בעניין המשך הטיפול בשיקומם של המפונים (להלן - "הוועדה" ו-הדוח). מסקנות ועדת החקירה אומצו על ידי הממשלה.

במסגרת מסקנות הדוח התייחסה הוועדה להעדפה שיש לתת לבעלי העסקים שבחרו להקים את עסקיהם מחדש וציינה (עמ' 277): "הוועדה סבורה כי יש להבחין בין בעל עסק שקיבל פיצוי ולא חזר להפעיל את בית העסק מחדש, לבין בעל עסק שכונן את עסקו לאחר הפינוי. בעוד שחוק יישום ההתנתקות קבע מנגנון פיצוי ראוי והולם, למי שאינו ממשיך להפעיל את עסקו, הרי שבאשר לעסק ממשיך סבורה הוועדה, כי מן הראוי שגובה הפיצוי שניתן למפונה (לרבות המענקים העסקיים שניתנו לבעל העסק מכוח חוקים שונים) יאפשר את הקמת העסק במלואו ובגודלו המקורי, באזור הייחוס, וכל זאת, מבלי שתועמס על המפונה כל עלות הכרחית נוספת בהקמת העסק".

ולעניין העתקה נוספת של עסק שכבר הועתק באופן זמני ומבקש להעתיקו שוב קבעה הוועדה (עמ' 280): "ככלל, יש להתייחס בחיוב לגילויי יוזמה מצד בעלי עסקים וחקלאים אשר בחרו להמשיך בניהול עסקיהם ולקדם בכך את שיקומם ואת שיקום עובדיהם. הוועדה ממליצה אפוא כי הוועדה המיוחדת תדון במקרים שבהם נדרשה או תידרש המדינה לפצות בעלי עסקים וחקלאים, בגין הוצאות שהיו כרוכות בהעתקה נוספת של עסק או משק חקלאי; ולפי הצורך תחזור ותדון גם במקרים שכבר נדונו לפניו בעבר".

ההחלטה המוצעת

מפעל מפונה שטרם העתיק את פעילותו לאתר קבוע ומבקש לקום מחדש באזור התעשייה נ.ע.מ הינו בגדר מפעל שיש לראותו כזכאי לענין ההטבות על פי חוק המנכ"ל, למצער כמפעל חדש. יחד עם זאת, מפעל מפונה זוכה להטבות רבות על פי חוק יישום תוכנית ההתנתקות. על מנת להבטיח כי לא ינתנו כפל הטבות למפעל מפונה מוצע להבהיר בהחלטת הממשלה את הדברים הבאים:

1. במסגרת הוראת המנכ"ל יתאפשר סיוע גם למפעל שפונה מהאזור עקב תוכנית ההתנתקות ואשר מעביר את מלוא פעילותו לאזור תעשייה נ.ע.מ, כאתר הקבע של המפעל המוקם מחדש.
 2. סיוע כאמור לא ימנע גם ממפעל אשר העתיק את פעילותו באופן זמני והחל לפעול במקום אחר, ומבקש להעביר את מלוא פעילותו באופן קבוע לאזור התעשייה נ.ע.מ.
 3. לא תנתן הטבה לפי הוראת המנכ"ל בגין פעילות או רכיב אשר ניתנה או תנתן עבורם הטבה אחרת על ידי המדינה או מי מטעמה.
 4. למען הסר ספק יקוזזו גם כל הרכיבים וסכומי הרכיבים הכלולים בהטבות הניתנות במסגרת חוק יישום תכנית ההתנתקות, התקנות והחלטות הממשלה הרלוונטיות מן הרכיבים והסכומים המוענקים לפי הוראת המנכ"ל:
- (א) הרכיבים וסכומי רכיבים רלוונטיים הכלולים בסכומי הסיוע והמענקים, אשר הוענקו או שהוחלט על הענקתם, לפי חוק יישום תוכנית ההתנתקות, לרבות תשלום שנקבע בועדה המיוחדת חלף רכיבים כאמור.
- (ב) הרכיבים וסכומי רכיבים אשר ניתנו, או הוחלט על הענקתם לפי תקנות יישום תוכנית ההתנתקות (כללים למתן השקעה לעסק ממשיך שהוא מפעל תעשייתי), תשס"ו-2006
- (ג) הרכיבים וסכומי הרכיבים הכלולים במענקים שהוענקו או שהוחלט על הענקתם, ממרכז ההשקעות במשרד התעשייה, המסחר ותעסוקה בהתאם להחלטת ממשלה 604 מיום 19.07.2009 (מענק מינהלי לעסק ממשיך שפונה מאזור חבל עזה וצפון השומרון במסגרת תוכנית ההתנתקות).
5. על מנת להבטיח את קיזוז ההטבות מוצע כי הטבה לפי הוראת המנכ"ל לא תנתן אלא:
- (א) למי שקיבל אישור בכתב מאת מנהל מנהלת תנופה המעיד כי המפעל טרם הוקם באתר קבוע.
- (ב) למי שקיבל פירוט בכתב מאת מנהל מנהלת תנופה הכולל את הרכיבים והסכומים הנדרשים לקיזוז לפי סעיף 2 להחלטת ממשלה זו, אם וככל שניתנו, או שנתקבלו לגביהם החלטות גם אם טרם הוענקו בפועל.
- (ג) למי שיתן התחייבות, בנוסח המוסכם על מנכ"ל משרד התמ"ת ומנהל מנהלת תנופה, לפיו ככל שטרם מיצה את זכויותיו לפי חוק יישום תכנית ההתנתקות, הרי שמוסכם עליו כי רכיבים שיקבע כי הוא זכאי להם לפי חוק יישום תכנית ההתנתקות (להלן: "זכאות עתידית") ואשר יקבל בגינם הטבות גם לפי הוראת המנכ"ל, יראו אותם כרכיבים שהתקבלו לגביהם תשלומים מוקדמים ויקוזזו רכיבים והטבות שקיבל לפי הוראת המנכ"ל מכל זכאות עתידית שתקבע לו בגין אותם רכיבים.
- ההתחייבות האמורה נותנת מענה למקרים בהם טרם מוצו הזכויות לפי חוק יישום תכנית ההתנתקות, ועולה החשש כי הפניה לפי חוק זה תבוא לאחר קבלת ההטבות לפי חוזר המנכ"ל. לפיכך, לצורך מניעת כפל הטבות נדרשת התחייבות המוטב לפיה מהווה ההטבה לפי חוזר מנכ"ל מקדמה על חשבון הזכויות המגיעות לפי החוק (שכן לו היתה הזכאות לפי החוק נקבעת עוד טרם קבלת ההטבה לפי חוזר מנכ"ל, היה צורך בקיזוזה כאמור לעיל).

6. עוד מוצע להבהיר כי אין בהחלטה זו כדי לגרוע מחובת המפעלים המבקשים להעתיק פעילותם לאזור התעשייה נ.ע.מ לעמוד ביתר דרישות הוראת המנכ"ל.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

ההחלטה תסייע לשיקומם הכלכלי של בעלי עסקים מפוני גוש קטיף.

תקציב

לצורך יישום החלטה זו, הוקצה סך של 8 מלש"ח בשנת 2012: משרד התמ"ת יקצה סך של 2.7 מלש"ח ממקורותיו, ומשרד ראש הממשלה יעביר, בתוך 60 יום, סך של 5.3 מלש"ח ממקורותיו, למשרד התעשייה המסחר והתעסוקה. התקציב ישמש לצורך ההטבות הכלולות בהוראת מנכ"ל 4.1.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי, אין היבטים ביצועיים נוספים, הצעת ההחלטה מתבססת על המבנה הארגוני הקיים במשרד התמ"ת.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

משרד רוה"מ אינו מתנגד לבקשה

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

1. חוק יישום תוכנית ההתנתקות, תשס"ה – 2005 על תיקונו.
2. החלטת ממשלה 604 מיום 19.07.2009 – מענק מינהלי לעסק ממשיך שפונה מאזור חבל עזה וצפון השומרון במסגרת תוכנית ההתנתקות.
3. החלטת ממשלה 4415 מיום 20.11.2005 – תוכנית לאומית אסטרטגית לפיתוח הנגב.
4. החלטת ממשלה 2664 מיום 02.01.2011 תכנית לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות ובישובי "עוטף רצועת עזה".

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית באישור הצעת ההחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי: 01 - ביצועי

סיווג משני: 01 - ביצועי

תחום פעולה עיקרי: 02 - חברה וכלכלה, 05 – תשתיות וסביבה

מוגש על ידי שר התעשייה, המסחר והתעסוקה

כ"ד תשרי תשע"ג
10 אוקטובר 2012

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: מתן הטבות למפעלים שפנו מחבל עזה וצפון השומרון המעתיקים פעילותם לאזור תעשייה נ.ע.מ.

מתן הטבות למפעלים שהועתקו מחבל עזה וצפון השומרון עקב תוכנית ההתנתקות אשר טרם הוקמו מחדש במקום של קבע ואשר מבקשים להעביר את מלוא פעילותם באופן קבוע לאזור התעשייה נ.ע.מ. בהתאם להוראת מנכ"ל משרד התמ"ת מס' 4.1: תכנית להגדלת תעסוקה - אזור תעשייה נ.ע.מ. ובהתחשב בחוק יישום תוכנית ההתנתקות, תשס"ה - 2005 (להלן - חוק יישום תוכנית ההתנתקות).

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה (להלן - משרד התמ"ת) מפעיל את תוכנית "אזור תעשייה נ.ע.מ. - תוכנית להגדלת תעסוקה" במסגרתה ניתנים תמריצים להענקת מפעלים ממרכז הארץ, מאזורים שאינם אזור עדיפות לאומית א', ולחקמתם של מפעלים חדשים באזור התעשייה נ.ע.מ. (להלן - א.ת. נ.ע.מ.) הממוקם בין גבולות שדרות רחט ואופקים, באזור עדיפות לאומית א' בנגב. התמריצים הניתנים למפעלים המעבירים את פעילותם לא.ת. נ.ע.מ. מפורטים בהוראת מנכ"ל משרד התמ"ת 4.1 - תכנית להגדלת תעסוקה- אזור תעשייה נ.ע.מ. (להלן - הוראת המנכ"ל).

בהתחשב במסקנות ועדת החקירה הממלכתית בנושא טיפולן של הרשויות המוסמכות במפוני חבל עזה וצפון השומרון, מיום 15 ביוני 2010, שאומצו על ידי הממשלה, וכדי ליצור תמריצים ולהקל על המפונים לחסות את עסקיהם מחדש מוצע להסדיר מתן הטבות אלה למפעלים בבעלות מפונים שטרם חקיקו את מפעלם במקום של קבע או למפעל אשר העתיק את פעילותו באופן זמני מהאזור והחל לפעול במקום אחר, ומבקש להעביר את מלוא פעילותו באופן קבוע לאזור התעשייה נ.ע.מ., וזאת - בתנאים האמורים בהחלטה זו. ויובהר, מפעל מפונה שטרם העתיק את פעילותו לאתר קבוע ומבקש לקום מחדש באזור התעשייה נ.ע.מ. הינו בגדר מפעל שיש לראותו כזכאי לענין ההטבות על פי חוק המנכ"ל, למצער כמפעל חדש.

יחד עם זאת, מפעל מפונה זוכה להטבות רבות על פי חוק יישום תוכנית ההתנתקות. על מנת למנוע כפל הטבות, יקוזזו מהסכומים שניתנים במסגרת כלי הסיוע הקבועים בהוראת המנכ"ל, סכומי רכיבים הכלולים במענקים שניתנו, אם וככל שניתנו, במסגרת חוק יישום תוכנית ההתנתקות, תשס"ה - 2005 על תיקוניו, תקנות יישום תוכנית ההתנתקות (כללים למתן השקעה לעסק ממשיך שהוא מפעל תעשייתי), תשס"ו-2006 וכן במסגרת מענקים ממרכז ההשקעות במשרד התעשייה, המסחר ותעסוקה בהתאם להחלטת ממשלה 604

מיום 19.07.2009 (מענק מינהלי לעסק ממשיך שמונה מאזור חבל עזה וצפון השומרון במסגרת תוכנית ההתנתקות). כן יקוזזו מזכויות עתידיות, אם ייקבעו לפי חוק יישום תוכנית ההתנתקות, על תיקוניו ותקנותיו, סכומים שיתקבלו לפי הוראת המנכ"ל, בהתאם להתחייבות שתדרש ממבקשי החטבות.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי מתרונם:

לאור מגננון הבדיקה שנקבע בהחלטה, לפיו הסיוע יינתן למפעל רק לאחר קבלת אישור שיועבר על ידי מנהלת תנופה כי המפעל טרם חוקם במקום של קבע וכי אין כפל מענקים, ובמידה ונמצא כפל מענק יקוזזו סכומים אלו מסכום הסיוע ולאחר קבלת התחייבות המבקש לפיה סכומים שיקבל על פי הוראת המנכ"ל ייראו כסכומים שהתקבלו על חשבון זכויות עתידיות אם ייקבעו לו לפי חוק יישום תוכנית ההתנתקות – אין קשיים משפטיים.

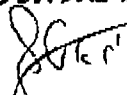
עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת היועצת המשפטית של מינהלת תנופה במשרד רוה"מ – אין מניעה משפטית.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

עמדת היועץ המשפטי של משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה – בהסתמך, בין היתר, על חוות דעת הלשכה המשפטית של מנהלת תנופה, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

מיכאל אטלן

היועץ המשפטי

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה